

Rinze Ijbema - Romeinen 14: 13-19.

[1] Ergeren, dus.

De Bijbel is er heel duidelijk over, in Romeinen 14. **[2]** ‘Vrienden, we moeten elkaar niet meer veroordelen. Laten we afspreken dat we het andere gelovigen niet moeilijk maken. En dat we hun geloof niet in gevaar brengen.’ Niet moeilijk maken, dat is: geen struikelblokken opwerpen, dat is: niet ergeren. Waarom mag je een ander niet ergeren? Omdat je hem dan eigenlijk veroordeelt: ik zit goed en jij zit fout, jongen!. Waarom mag je hem niet veroordelen? Dat begint ermee, zei Paulus iets eerder in Romeinen 14, dat God het is die oordeelt. Dat scheelt al een hoop gedoe, als je dat serieus neemt. God is het die aan het eind van alles mensen de maat zal nemen. En Hij gaat de lat erg hoog leggen. Zo hoog als Golgotha. Dat is het niveau van liefde en trouw dat Hij zoekt. De liefde en trouw die Christus heeft laten zien, toen Hij gekruisigd werd. Tegelijk legt God de lat daarmee ongelooflijk laag. Hij eist niet dat jij naar Hem toe klimt (hoe zou je kunnen?). Hij is de ladder afgekomen van omhoog om jou hier op te zoeken. Je hoeft maar te beamen dat wat Hij heeft laten zien, dat dat is wat God van ons vraagt, en je bent binnen. Zijn liefde en trouw worden jouw liefde en trouw. En God zag dat het goed was.

En dan is dit wat er voor jou overblijft: ‘Vrienden, we moeten elkaar niet meer veroordelen. Laten we afspreken dat we het andere gelovigen niet moeilijk maken.’ Niet moeilijk maken, dat is: geen struikelblokken opwerpen, dat is: niet ergeren. Als ik naar me zelf kijk, dan heb ik twee manieren om te reageren op iets wat me ergert, op van die dingen die blijven haken. De ene manier is dat ik ontplof. Vooral in het verkeer heb ik dat, als zo’n sufferd zich weer eens niet aan de regels houdt. Hoepel toch op, man. Zeker je rijbewijs schriftelijk gehaald, ofzo. Goed, die manier van reageren van mij op iets wat me ergert, die zie je niet zo vaak van mij. Want in de kerk gebruik ik die andere manier. Dat is dat je het keurig verstouwt. Je vindt iets diep in je hart gezeur, maar je houdt het netjes. In het Engels heet dat: agree to disagree. We zijn het erover eens, dat we het niet met elkaar eens zijn. Heel braaf, heel christelijk.

Nu is het vervelende dat ‘christelijk’ en ‘braaf’ in het echt niet bij elkaar horen. Natuurlijk is je middelvinger opsteken niet de reactie die de Bijbel je leert. Maar de Bijbel is ook niet enthousiast over die andere manier, dat je het maar allemaal slikt. God wil dat je daar boven uitstijgt. Zoals Paulus ergens anders zegt: ‘Ik wijs u een weg, die nog voortreffelijker is.’ En die koninklijke weg is:

geef geen ergernis. Zie je wat daar gebeurt? Het onderwerp is 'ergeren.' Jij denkt: wat moet ik doen als ik mij erger aan een ander? God zegt: 'Ik vind het niet zo interessant wat je doet als je je ergert aan een ander. Ik vind het interessanter wat je doet als een ander zich ergert aan jou.' Moet je horen, een preek bestaat natuurlijk maar uit mensenwoorden. Maar dit is de kern van de boodschap en dit is het woord van God: als een ander zich ergert aan jou, dan pas jij je met liefde aan. En de grap is: dit kun je dus niet van een ander claimen. 'Mens, erger mij niet.' Dit is geen eis, maar een gelofte: 'Ik zal mijn broer of zus niet ergeren.'

Maar wat zijn dan de ergernissen waar Paulus het over heeft? Gaat het nou over serieuze dingen, of gaat het over gerommel in de marge? Bij je ergeren gaat het altijd om dingen die je wel belangrijk vindt, maar waar je kennelijk toch verschillend over kunt denken. Dit is wat het voorbeeld waar Paulus het over heeft: **[3]** 'Ik weet zeker dat voedsel op zichzelf nooit onrein is. De Heer Jezus heeft mij daarvan overtuigd. Voedsel is alleen onrein voor je, als je gelooft dat het onrein is.' Oké, het gaat daar dus over of dingen wel of niet rein zijn. Dat was toen een hot issue en ik begrijp dat het voor jou geen probleem is - maar jij begrijpt niet waar wij vandaan komen, als je deze discussie niet kent. Paulus spreekt op een scharnierpunt in de kerkgeschiedenis. Voor zijn tijd liet je je trouw en liefde aan God zien, door bepaald voedsel niet te eten, door op bepaalde dagen feest te vieren en door God te dienen in Israël, in de tempel in Jeruzalem. Toen kwam Jezus, en Hij zei: 'Ik ben de tempel, de hele aarde is van Mij, alle dagen is het feest en ik verklaar alle voedsel rein.'

Nu is het twintig jaar later. Paulus schrijft zijn brief aan de Romeinen in het jaar 54 na Christus. Een paar jaar daarvoor waren de Joden uit de stad Rome verjaagd. Alle Joden, het maakte de keizer niet uit of ze in Christus geloofden of niet. Maar nu mochten ze weer terugkomen. In tussentijd waren er niet-joden, heidenen, christen geworden. Als christen hielden ze zich niet aan de Joodse voedselwetten, niet aan de sabbat en niet aan de plicht om als pelgrim naar Jeruzalem te gaan. De christenen uit de Joden hielden zich daar wel aan. Niet omdat ze niet in Christus zouden geloven, want dat deden ze wel. Maar omdat ze als Jood in Christus geloofden, en bij Jood zijn hoorde dat onderscheid tussen rein en onrein, enzovoort.

Nu weet Paulus, dat als je één met Christus bent, dat of je nu eerst heiden was of dat je Jood was en nog bent, dat dingen als eten en drinken je niet dichterbij God brengen en je niet van Hem vandaan kunnen brengen. Maar niet alle christelijke Joden bezaten die vrijmoedigheid. En als Paulus nu varkensvlees at, dan bracht hij zijn Joodse medechristenen van hun stuk. Die gingen dan twijfelen 'Is het dan wel goed om christen te zijn, als Jood?' Ho, zegt Paulus. Als jij gaat twijfelen, dan eet ik dat

niet. Ik houd van jullie. Ik houd van Christus. Als jij je ergert aan mij, pas ik mij met liefde aan. Hoor maar: **[4]** ‘Sommige christenen geloven dat bepaald voedsel onrein is. Als je met hen eet, moet je zulk voedsel dus niet op tafel zetten. **[5]** Want dan maak je het moeilijk voor hen. En dan behandel je hen niet met liefde. Christus is ook voor hen gestorven! Breng hun redding dus niet in gevaar door voedsel.’

Goed, hoe vertaal je dat nu naar vandaag? Is de vrijheid, die Paulus ervaart een vrijheid dat alles kan en mag? Anders gezegd: is er dan niets meer heilig? Is er dan niets meer heilig? Het antwoord is: juist wel. Alles is heilig. Je hoeft niet naar Jeruzalem om de Heer te dienen. Je kunt dat in Rome doen. Of in Groningen. Je hoeft niet op de sabbat te wachten om je leven aan de Heer te geven. Ja mag dat vandaag doen. Of morgen. Je hoeft niet bepaalde soorten eten te mijden. Je kunt God voor alles danken. ‘Alles wat God geschapen heeft is goed. Niets hoeft te worden verworpen als het onder dank wordt aangenomen, want het is geheiligd door het woord van God en door het gebed.’ In andere woorden: ‘Breng hun redding dus niet in gevaar door voedsel. **[6]** Want dan maak je de vrijheid die God jullie geeft, kapot. Waar gaat het om in Gods nieuwe wereld? Niet om wat je eet of drinkt! Het gaat erom dat we goed zijn voor elkaar, en in vrede met elkaar leven. En dat we blij zijn, omdat de heilige Geest in ons is.’

Concreet? Concreet. ‘Ik erger me aan die huppelliedjes van Opwekking.’ ‘Ik erger mij aan al die trage Psalmen.’ Reactie 1: nou, dan zal ik jou eens flink de waarheid vertellen, waarom die muziek van jou echt niet kan. Reactie 2: nou, dan ga jij lekker naar de VBG en jij lekker naar de Nieuwe Kerk. Reactie Paulus: als mijn liedkeus jou ergert, dan pas ik mij uit liefde aan. En omdat je dan in een situatie terecht komt dat je niet meer zingt, en omdat het duidelijk is dat het niet zonder zingen kan, kan het niet anders dan dat je allemaal beide zingt. Wat Paulus overigens ergens anders ook letterlijk zegt: ‘Zing met elkaar psalmen en hymnen en liederen die de Geest u ingeeft.’ Het is één voorbeeld. Er zijn er veel meer. De hoofdregel die Paulus geeft is simpel: als ik een ander ergernis geef, dan pas ik mij met liefde aan. En geloof me: deze regel is er een van het kaliber ‘heb je vijand lief’ en ‘behandel mensen zo, zoals jij wilt dat ze jou behandelen.’

En met deze eenvoudige basisprincipes heeft God iets heel groots op het oog. **[7]** ‘Als je Christus zo dient, dan doe je wat God wil. En dan zal iedereen respect voor je hebben. Bewaar de eenheid van Gods kerk. We moeten in vrede met elkaar leven en elkaar steunen. Daar moeten we ons uiterste best voor doen.’ Boeiend: Paulus begon dit stukje met te zeggen: je moet elkaar niet

veroordelen, dus: spreek niet negatief over elkaar. Hij eindigt met: als je dit doet, zal iedereen respect voor je hebben.' Paulus heeft daar een handje van, van te denken dat als je echt als christen leeft, op de manier die God wil, dat je dan zulke mooie mensen wordt, dat de wereld dat gaat zien. Ik zie niet altijd dat Paulus hier gelijk in heeft. Maar God heeft het in de Bijbel laten zetten, dus het moet wel waar zijn. Dat als je ziet hoe mensen in de kerk met elkaar omgaan, dat je daar dan bij wilt horen. Weg met ergernis, leve de vrede.

Amen.